

Sygn. akt IV U 1634/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2015 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Płaczek

Protokolant: st. sekr. sądowy Patrycja Czarnik

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2015 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania H. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 25 września 2014 roku nr (...)

w sprawie H. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o przeliczenie renty

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 1634/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 5 lutego 2015 r.

Decyzją z dnia 25.09.2014 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie art. 114 ust. 1 i art. 111 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe (Dz. U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1412) oraz przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. z 2004 r. UE L Nr 166, poz. 1), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 28.05.2014 r., odmówił H. K. ponownego ustalenia wysokości renty. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że w przypadku wnioskodawcy brak jest możliwości obliczenia podstawy wymiaru renty z 20 lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, ponieważ w Polsce przepracował on łącznie 19 lat. Poza tym, do wniosku o przeliczenie świadczenia, wnioskodawca nie przedłożył żadnej nowej dokumentacji dotyczącej wysokości osiąganego wynagrodzenia.

Odwołanie od tej decyzji wniósł H. K., domagając się jej zmiany i przeliczenia renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że najkorzystniejszym dla niego sposobem wyliczenia renty jest ustalenie podstawy wymiaru świadczenia w oparciu o przepis art. 15 ust. 6 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, tj. z okresu 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu

podlegania ubezpieczeniu w Polsce i za granicą. Odwołujący wskazał przy tym, że przepracował w Polsce ponad 20 lat, a łącznie z pracą za granicą ponad 30 lat. Jak podał, od 10.07.1972 r. do 09.11.1975 r. był zatrudniony w (...) O., od 07.02.1976 r. do 24.07.1976 r. w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w K., od 11.10.1976 r. do 31.03.1978 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...), od 20.06.1978 r. do 10.06.1985 r. w (...) I. w D., od 11.06.1985 r. do 29.03.1986 r. w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w C., zaś od 01.04.1986 r. do 31.07.1990 r. w (...). W latach 2007-2008 był natomiast ubezpieczony w KRUS jako rolnik. Po 1992 r. rozpoczął pracę w Austrii i pracował tam cały czas do 2007 r. Do odwołania ubezpieczony dołączył szereg dokumentów, dotyczących jego zatrudnienia w Polsce i za granicą. Na rozprawie w dniu 05.02.2015 r. wnioskodawca domagał się ustalenia podstawy wymiaru renty przy uwzględnieniu zarobków wynikających ze świadectwa pracy z dnia 31.07.1990 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji podał, że do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia zgodnie z art. 15 ust. 1 może być uwzględniona podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne w Polsce. Nie można więc przyjmować do wysokości świadczenia przysługującego z ZUS podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne rolników, czy też podstawy wymiaru składek przysługującej w związku z zatrudnieniem za granicą. Podniósł też, że do wniosku o przyznanie świadczenia powinny być dołączone dowody uzasadniające zarówno prawo do świadczenia, jak i dowody wskazujące na jego wysokość. Dokumentem takim, zdaniem organu rentowego, nie jest świadectwo pracy, w którym podaje się z reguły wynagrodzenie osiągnięte przez pracownika w okresie ostatnich 3 miesięcy. Wysokości wynagrodzenia za pracę nie można bowiem ustalać w sposób przybliżony lub prawdopodobny.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Odwołujący H. K. urodził się (...)

Na przestrzeni całego swojego życia wnioskodawca wykazał 32 lata, 9 miesięcy i 11 dni okresów składkowych oraz 1 rok i 2 dni okresów nieskładkowych, w tym 17 lat i 13 dni okresów składkowych na terenie Polski.

dowód:

- zaświadczenie o przebiegu zatrudnienia za granicą (druk E 205 AT)- k. 3-6 akt ZUS,
- karta przebiegu zatrudnienia (załącznik nr 1 do decyzji z dnia 21.01.2014 r.)- k. 10 akt ZUS,
- notatka w sprawie przebiegu zatrudnienia- k. 424 akt ZUS,

Od 01.04.1986 r. do 31.07.1990 r. odwołujący pracował w Przedsiębiorstwie (...) D. na stanowisku blacharza. W tym czasie świadczył pracę na terenie Austrii i wypłacano mu wynagrodzenie w szylingach austriackich.

dowód:

- pismo ZUS Oddział w S. z dnia 22.03.2007 r.- k. 27,

Decyzją z dnia 02.08.2010 r. ZUS Oddział w N., po rozpoznaniu wniosku z dnia 28.09.2009 r. o rentę, odmówił wnioskodawcy przyznania prawa do tego świadczenia, ponieważ komisja lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 26.07.2010 r. uznała, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy. Wyrokiem z dnia 30.08.2011 r., sygn. akt IV U 1366/10, Sąd Okręgowy w Nowym Sączu zmienił powyższą decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 01.09.2009 r. do 30.06.2012 r. Apelacja od tego wyroku została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 21.08.2013 r., sygn. akt III AUa 1629/11.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 02.08.2010 r.- akta ZUS,

- wyrok SO w Nowym Sączu z dnia 30.08.2011 r., sygn. akt IV U 1366/10- k. 437 akt ZUS,
- wyrok SA w Krakowie z dnia 21.08.2013 r., sygn. akt III AUa 1629/11- akta ZUS,

Wykonując wyrok Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 30.08.2011 r., sygn. akt IV U 1366/10, decyzja tymczasową z dnia 08.10.2013 r. ZUS Oddział w T. przyznał odwołującemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 01.09.2009 r. do 30.06.2012 r. Decyzja miała charakter tymczasowy, ponieważ do organu rentowego nie wpłynęło aktualne potwierdzenie austriackich okresów ubezpieczenia wnioskodawcy. Wpłata świadczenia została zawieszona do czasu nadesłania informacji, czy od 01.09.2009 r. ubezpieczony osiągał jakikolwiek przychód (z tytułu zatrudnienia, pobierania zasiłku dla bezrobotnych czy zasiłków chorobowych). W związku z otrzymaniem w dniu 04.10.2013 r. informacji o tym, że w okresie, na który przyznano odwołującemu rentę, nie osiągał on żadnych przychodów, decyzją tymczasową z dnia 15.10.2013 r. ZUS Oddział w T. wypłacił wnioskodawcy rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy za okres od 01.09.2009 r. do 30.06.2012 r.

dowód:

- decyzja tymczasowa z dnia 08.10.2013 r. wraz z załącznikiem- k. 453-456 akt ZUS,
- decyzja tymczasowa z dnia 15.10.2013 r.- k. 467 akt ZUS,

W dniu 19.12.2013 r. do organu rentowego wpłynęło potwierdzenie austriackich okresów ubezpieczenia odwołującego z dnia 25.09.2013 r. W związku z tym, decyzją ostateczną z dnia 21.01.2014 r. ZUS Oddział w T., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 28.09.2009 r., przeliczył odwołującemu od 01.09.2009 r., tj. od daty przyznania świadczenia, rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w wysokości proporcjonalnej. Podstawę wymiaru ustalił zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, tj. z 4 kolejnych lat wybranych ze wskazanego wyżej okresu od 1989 do 2008, tj. z lat: 1989, 1990, 2007 i 2008. Lata 1991-2006 zostały wyłączone, ponieważ w tym okresie odwołujący przez cały rok był ubezpieczony za granicą. Za rok 2007 i 2008 ZUS przyjął wynagrodzenie zerowe, ponieważ w tym czasie odwołujący nie był zatrudniony w Polsce i nie osiągał zarobków. Za okres od 01.01.1989 r. do 28.01.1989 r. i od 01.05.1989 r. do 13.05.1990 r. uwzględnił minimalne wynagrodzenie, ponieważ odwołujący nie udokumentował zarobków za ten okres. Ostatecznie, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru renty określił na poziomie 2,60%. Do ustalenia wysokości renty Zakład uwzględnił wnioskodawcy 32 lata i 9 miesięcy okresów składkowych oraz 1 rok i 2 miesiące okresów nieskładkowych. Ostatecznie, wysokość świadczenia ustalono według proporcji: 204 miesiące pracy w Polsce do 407 miesięcy pracy z uwagi na ubezpieczenie za granicą w kwocie 319,74 zł.

dowód:

- zaświadczenie o przebiegu zatrudnienia za granicą (druk E 205 AT)- k. 3-6 akt ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 21.01.2014 r. wraz z załącznikiem- k. 8-9 akt ZUS,
- pismo ZUS z dnia 24.04.2014 r.- k. 13 akt ZUS,

Decyzją z dnia 25.04.2014 r. ZUS Oddział w T. przeliczył odwołującemu rentę z tytułu niezdolności do pracy, przyjmując minimalne wynagrodzenie za pracę za okres od 01.05.1989 r. do 13.05.1990 r. W ten sposób, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wzrósł do 3,41%. Kwota świadczenia ustalona według proporcji: 204 miesiące pracy w Polsce do 407 miesięcy pracy z uwagi na ubezpieczenie za granicą wyniosła 324,86 zł. W załączniku do tej decyzji podano, że celem przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia należy nadesłać dokumenty potwierdzające osiągnięte wynagrodzenie w trakcie zatrudnienia w Polsce za okresy, za które przyjęto minimalne wynagrodzenie za pracę- w terminie miesiąca od otrzymania decyzji. Jak podano, przedłożenie dokumentów w terminie późniejszym skutkować będzie przeliczeniem świadczenia od miesiąca, w którym nastąpi złożenie wniosku.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 25.04.2014 r. wraz z załącznikiem- akta ZUS,

Decyzja z dnia 21.01.2014 r. została zaskarżona przez ubezpieczonego odwołaniem. Wyrokiem z dnia 04.06.2014 r., sygn. akt IV U 457/14, Sąd Okręgowy w Tarnowie oddalił odwołanie, a nowy wniosek z dnia 28.05.2014 r. o przeliczenie renty przy uwzględnieniu w miejsce przyjętego przez organ rentowy minimalnego wynagrodzenia za lata 1989 do 1990 wynagrodzenia wynikającego ze stawki osobistego zaszeregowania wskazanej w świadectwie pracy z dnia 31.07.1990 r. przekazał do rozpoznania organowi rentowemu. Od wyroku tego żadna ze stron nie wywiodła apelacji i stał się on prawomocny. Do wniosku z dnia 28.05.2014 r., zgłoszonego w toku postępowania w sprawie IV U 457/14, odwołujący nie przedłożył żadnych nowych dowodów. Wnosząc o przeliczenie świadczenia, do pisma z dnia 28.05.2014 r. dołączył jedynie kserokopię zalegającego w aktach ZUS świadectwa pracy z dnia 31.07.1990 r. z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) D. od 01.04.1986 r. do 31.07.1990 r. na stanowisku blacharza z podaną stawką wynagrodzenia (wynagrodzenie w stawce zaszeregowania w wysokości 1.000 zł/godz. plus premia w wysokości do 100% zgodnie z zarządzeniem dyrektora (...), wynagrodzenie za pracę za granicą w wysokości 48 ös/godz.). Rozpoznając ten wniosek, zaskarżoną decyzją z dnia 25.09.2014 r. ZUS Oddział w T. odmówił ubezpieczonemu ponownego ustalenia wysokości renty. W uzasadnieniu organ rentowy podał, że w przypadku wnioskodawcy brak jest możliwości obliczenia podstawy wymiaru renty z 20 lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, ponieważ w Polsce przepracował on łącznie 19 lat. Poza tym, do wniosku o przeliczenie świadczenia, wnioskodawca nie przedłożył żadnej nowej dokumentacji dotyczącej wysokości osiąganego wynagrodzenia.

dowód:

- wniosek z dnia 28.05.2014 r. wraz z załącznikiem- k. 8-10 akt IV U 457/14,
- wyrok SO w Tarnowie z dnia 04.06.2014 r.- k. 18 akt IV U 457/14,
- decyzja ZUS z dnia 25.09.2014 r.- akta ZUS,

Decyzją z dnia 12.12.2013 r. ZUS Oddział w T., po rozpoznaniu wniosku z dnia 04.10.2013 r., odmówił ubezpieczonemu przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS z dnia 09.12.2013 r. został on uznany za osobę zdolną do pracy. Od decyzji tej ubezpieczony wywiodł odwołanie. Wyrokiem z dnia 25.11.2014 r., sygn. akt IV U 171/14, Sąd Okręgowy w Tarnowie zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 01.10.2013 r. do 31.12.2015 r. Wyroku tego żadna ze stron nie zaskarżyła apelacją i stał się on prawomocny. Powyższy wyrok został wykonany decyzją ZUS Oddział w T. z dnia 28.01.2015 r. Decyzją tą organ rentowy przyznał wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres wskazany w orzeczeniu w wysokości proporcjonalnej. Podstawę wymiaru ustalił w oparciu o przepis art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, tj. z 10 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym wnioskodawca przystąpił po raz pierwszy do ubezpieczenia za granicą od stycznia 1980 do grudnia 1989 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wzrósł do 81,35%. Za okresy od 01.04.1986 r. do 31.12.1987 r., od 01.02.1988 r. do 28.01.1989 r. i od 01.05.1989 r. do 31.12.1989 r. Zakład przyjął minimalne wynagrodzenie za pracę.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 12.12.2013 r.- k. 483 akt ZUS,
- wyrok SO w Tarnowie z dnia 25.11.2014 r., sygn. akt IV U 171/14- akta ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 28.01.2015 r. wraz z załącznikiem- akta ZUS,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego. Dokumenty urzędowe stanowiły zatem dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.), zaś dokumenty prywatne dowód tego, że osoba która je podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie od zaskarżonej decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 25.09. 2014 r., w świetle ustalonego stanu faktycznego i obowiązujących przepisów prawa, nie zasługiwało na uwzględnienie.

Rozważania w niniejszej sprawie poprzedzić należy ogólnym stwierdzeniem, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zakres i przedmiot rozpoznania sądowego wyznacza przedmiot decyzji organu rentowego i żądanie zgłoszone w odwołaniu wniesionym do sądu (por. np. postanowienie SN z dnia 02.03.2011 r., II UZ 1/11, LEX nr 844747; wyrok SA w Lublinie z dnia 25.02.2014 r., III AUa 821/13, LEX nr 1438090).

Poza tym, postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych ma charakter kontrolny i służy badaniu prawidłowości decyzji organu rentowego. Postępowanie dowodowe przed sądem jest postępowaniem sprawdzającym, weryfikującym ustalenia dokonane przez organ rentowy. W postępowaniu odwoławczym od decyzji odmawiającej prawa do świadczenia sąd ubezpieczeń społecznych ocenia legalność decyzji według stanu rzeczy istniejącego w chwili jej wydania (por. wyroki SA w Katowicach z dnia 18.01.2013 r., III AUa 945/12, LEX nr 1271882 i III AUa 940/12, LEX nr 1280259; wyrok SA w Szczecinie z dnia 11.09.2013 r., III AUa 233/13, LEX nr 1378799).

W niniejszej sprawie, zaskarżona decyzja z dnia 25.09.2014 r. wydana została na skutek wniosku odwołującego z dnia 28.05.2014 r., zgłoszonego w toku postępowania w sprawie IV U 457/14 o przeliczenie renty przy uwzględnieniu w miejsce przyjętego przez organ rentowy minimalnego wynagrodzenia za lata 1989 do 1990 wynagrodzenia wynikającego ze stawki osobistego zaszeregowania wskazanej w świadectwie pracy z dnia 31.07.1990 r.

Do wniosku tego odwołujący dołączył kserokopię zalegającego w aktach ZUS świadectwa pracy z dnia 31.07.1990 r. z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) D. od 01.04.1986 r. do 31.07.1990 r. na stanowisku blacharza z podaną stawką wynagrodzenia (wynagrodzenie w stawce zaszeregowania w wysokości 1.000 zł/godz. plus premia w wysokości do 100% zgodnie z zarządzeniem dyrektora (...), wynagrodzenie za pracę z granicą w wysokości 48 ös/godz.).

Poza tym, nie przedłożył żadnych nowych dowodów, dotyczących wysokości osiąganego wynagrodzenia.

Zaskarżoną decyzją z dnia 25.09.2014 r., organ rentowy, na podstawie art. 114 ust. 1 i art. 111 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) oraz przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe (Dz. U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1412), odmówił wnioskodawcy ponownego ustalenia wysokości renty, podnosząc, że w jego przypadku brak jest możliwości obliczenia podstawy wymiaru świadczenia z 20 lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, ponieważ w Polsce przepracował on mniej niż 20 lat. Poza tym, do wniosku o przeliczenie renty, w/w nie przedłożył żadnej nowej dokumentacji dotyczącej wysokości osiąganego wynagrodzenia.

Kwestionując tę decyzję ubezpieczony podniósł, że najkorzystniejszym dla niego sposobem wyliczenia renty jest ustalenie podstawy wymiaru świadczenia w oparciu o przepis art. 15 ust. 6 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, tj. z okresu 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu w Polsce i za granicą. Do odwołania ubezpieczony dołączył szereg dokumentów, dotyczących jego zatrudnienia w Polsce i za granicą. Na rozprawie w dniu 05.02.2015 r. w/w domagał się

ustalenia podstawy wymiaru renty przy uwzględnieniu zarobków wynikających ze świadectwa pracy z dnia 31.07.1990 r.

Zgodnie z art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Ponowne ustalenie świadczenia w trybie powołanego przepisu stanowi nadzwyczajną kontynuację poprzedniego postępowania przed organem rentowym, zmierzając do podważenia decyzji organu rentowego, niezależnie od tego, czy uprawomocniła się ona na skutek upływu terminu odwołania, czy też rozstrzygnięcia sądu. Przesłanka ponownego ustalenia prawa do świadczeń w postaci przedłożenia nowych dowodów dotyczy zasadniczo naprawy prawnoprocesowych wad decyzji rentowych związanych z tokiem postępowania sądowego. Dowodem uzasadniającym ponowne ustalenie prawa do świadczenia może być właściwie wszystko, co wpływa na prawo do świadczenia bądź jego wysokość, z tym, że musi to być dowód, który może zostać uwzględniony w postępowaniu przed organem rentowym.

Rację ma organ rentowy, że wnioskodawca do wniosku o przeliczenie świadczenia, nie przedłożył żadnych nowych dowodów i nie wskazał na żadne nowe okoliczności istniejące przed wydaniem zaskarżonej decyzji, które miałyby wpływ na wysokość należnej mu renty z tytułu niezdolności do pracy.

Do wniosku z dnia 28.05.2014 r., zgłoszonego w toku postępowania w sprawie IV U 457/14, odwołujący nie przedłożył żadnych nowych dowodów, które nie byłyby znane do tej pory organowi rentowemu. Wnosząc o przeliczenie świadczenia, do pisma z dnia 28.05.2014 r. dołączył jedynie kserokopię świadectwa pracy z dnia 31.07.1990 r. z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) D. od 01.04.1986 r. do 31.07.1990 r. na stanowisku blacharza z podaną stawką wynagrodzenia.

Świadectwo pracy z tego okresu zatrudnienia znajdowało się już wcześniej w aktach organu rentowego.

Obecnie środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty, zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11.10.2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe (Dz. U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1412), są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Jak wynika z § 22 ust. 1 tego rozporządzenia, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności: 1) legitymacja ubezpieczeniowa; 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowadniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami. Nie mają więc zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów (por. wyroki

SN: z dnia 07.12.2006 r., I UK 179/06, LEX nr 342283, z dnia 14.06.2006 r., I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257, z dnia 25.07.1997 r., II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342 i z dnia 02.02.1996 r., II URN 3/95, OSNP 1996/16/239).

Wysokości wynagrodzenia lub danego składnika wynagrodzenia nie można jednak ustalać w sposób przybliżony, ale pewny, na podstawie konkretnego dokumentu bądź jego kopii, który zachował się w dokumentacji osobowej ubezpieczonego. Chodzi tutaj o umowy pracę czy angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia. W

takim wypadku uwzględnić można składniki wynagrodzenia, które są pewne, wypłacane były w danym okresie, stałe i w określonej wysokości (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 18.01.2012 r., III AUa 1555/11, LEX nr 1113058).

Kryterium tego nie spełnia wskazanie stawki wynagrodzenia w świadectwie pracy, w szczególności, jeżeli obejmuje ono, jak w niniejszej sprawie, przedział czasu kilku lat.

W świadectwie pracy podaje się z reguły wynagrodzenie z ostatnich 3 miesięcy zatrudnienia. Skoro tak, nie można przyjmować, że w całym okresie zatrudnienia bądź jakiejś jego części (dowolnie wybranej) wynagrodzenie to kształtowało się identycznie. Stawka wynagrodzenia za pracę zmienia się bowiem z biegiem czasu. Zależy między innymi od stażu pracy. W różnych okresach czasu do wynagrodzenia tego przysługują też różne dodatki. Rację ma organ rentowy twierdząc, że przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalenie wynagrodzenia danego pracownika w sposób przybliżony lub prawdopodobny.

Niezależnie od tego podnieść trzeba, że w niniejszej sprawie Sąd i tak nie mógłby ustalać wysokości wynagrodzenia odwołującego w oparciu o podaną we wskazanym wyżej świadectwie pracy stawkę wynagrodzenia, gdyż jak przyznał odwołujący na rozprawie w dniu 05.02.2015 r., przez cały okres pracy w przedsiębiorstwie (...) pracował na terenie Austrii i w tym czasie otrzymywał wynagrodzenie w szylingach austriackich. Jak podkreślił, pozostając w zatrudnieniu w tym przedsiębiorstwie, w ogóle nie pracował na terenie kraju.

Powyższe potwierdza pismo ZUS Oddział w S. z dnia 22.03.2007 r. Podano w nim, że w okresie ubezpieczenia od 01.02.1986 r. do 31.01.1990 r. w dokumentacji rozliczeniowej nie wykazano odwołującemu wynagrodzenia złotowego stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z uwagi na wykonywanie pracy za granicą na budowie eksportowej, w związku z czym nie jest możliwe poświadczenie wysokości podstawy wymiaru składek.

Skoro więc w świadectwie pracy z dnia 31.07.1990 r. podano, że na stanowisku blacharza wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie w stawce zaszerogowania w wysokości 1.000 zł/godz. plus premia w wysokości do 100% zgodnie z zarządzeniem dyrektora (...) i wynagrodzenie za pracę za granicą w wysokości 48 os/godz., a wiadomo, że w tym czasie wypłacano mu wynagrodzenie tylko w szylingach austriackich na terenie tego kraju, nie możnaby ustalać w oparciu o taką stawkę, jak podana w świadectwie pracy, rzeczywistych zarobków wnioskodawcy w tym okresie zatrudnienia.

W związku z tym, że decyzją z dnia 28.01.2015 r. organ rentowy, wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 25.11.2014 r., sygn. akt

IV U 171/14, podstawę wymiaru renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, przyznanej ubezpieczonemu na okres od 01.10.2013 r. do 31.12.2015 r., ustalił w oparciu o przepis art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, tj. z 10 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym wnioskodawca przystąpił po raz pierwszy do ubezpieczenia za granicą (od stycznia 1980 do grudnia 1989 r.), odwołujący może wystąpić do organu rentowego z nowym wnioskiem o przeliczenie renty, przy uwzględnieniu zarobków osiągniętych na terenie Austrii w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...).

Zgodnie z art. 194 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie pozostają w mocy przepisy wykonawcze wydane na podstawie ustaw i dekretu wymienionych w art. 195, jeżeli nie są sprzeczne z przepisami niniejszej ustawy. Zastosowanie w takiej sytuacji znajduje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia

1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (Dz. U. z 1989 r. Nr 11, poz. 63 ze zm.).

Zgodnie z § 10 powołanego rozporządzenia- jeżeli w okresie, z którego wynagrodzenie przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru, pracownik był zatrudniony za granicą, do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się za okresy tego zatrudnienia: 1) kwoty, od których za te okresy opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne w kraju, albo 2) jeżeli okres zatrudnienia za granicą przypada przed dniem 01.01.1991 r.- kwoty wynagrodzenia przysługującego w tych

okresach pracownikowi zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę.

Podstawę wymiaru emerytury pracownika skierowanego do pracy za granicą przed 1 stycznia 1991 r. stanowi zatem wynagrodzenie zastępcze, o którym mowa

w § 10 pkt 2 rozporządzenia z dnia 01.04.1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent, zachowujące moc i znajdujące dalej zastosowanie na podstawie art. 194 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (por. wyrok SN z dnia 09.01.2012 r., II UK 74/11, OSNP 2012/23-24/295).

Z przepisu § 10 rozporządzenia z 1 kwietnia 1985 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (Dz. U. z 1989 r. Nr 11, poz. 63 ze zm.) wynika alternatywa rozłączna i jej drugi człon (zdanie z pkt 2) nie jest uwarunkowany od niespełnienia się normy z pierwszego przepisu (zdania z pkt 1). Norma prawna wynikająca z tego przepisu jest zatem taka, że dla zatrudnionych za granicą do końca 1990 r. przyjmuje się wynagrodzenie zastępcze do ustalenia podstawy wymiaru. Wysokość tego wynagrodzenia potwierdza pracodawca, który zatrudniał pracownika przed jego wyjazdem do pracy za granicę (por. wyrok SN z dnia 04.03.2010 r., I UK 306/09, OSNP 2011/17-18/236).

Odwołujący może więc domagać się przeliczenia renty w oparciu o tzw. wynagrodzenie zastępcze (podstawionego pracownika) po przedłożeniu w ZUS stosownych dokumentów.

Uwagę zwrócić należy również na to, że w dacie wydania zaskarżonej decyzji ZUS nie dysponował żadnym dokumentem, z którego wynikałoby, że łączny staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy jest inny niż przyjęty w ostatecznej decyzji z dnia 21.01.2014 r., od której odwołanie oddalone zostało prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 4 czerwca 2014 r., sygn. akt IV U 457/14.

Staż ten wynosi łącznie 32 lata, 9 miesięcy i 11 dni okresów składkowych oraz 1 rok i 2 dni okresów nieskładkowych, w tym 17 lat i 13 dni okresów składkowych na terenie Polski. W stażu tym uwzględnione zostały wnioskodawcy wszystkie wymienione przez niego w odwołaniu okresy zatrudnienia na terenie kraju.

Słusznie też Sąd ten zauważył, że w przypadku odwołującego brak było warunków do zastosowania art. 15 ust. 6 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, zgodnie z którym na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, ponieważ wnioskodawca nie udokumentował na terenie Polski 20-letniego okresu ubezpieczenia, a jedynie 17 lat i 13 dni okresów składkowych.

Do stażu tego w żadnym razie nie można doliczyć wnioskodawcy, jak się tego domaga w odwołaniu, okresu ubezpieczenia za granicą. W przypadku bowiem art. 15 ust. 6 powołanej wyżej ustawy uwzględnia się jedynie okresy zatrudnienia na terenie kraju.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 4 czerwca 2014 r., sygn. akt IV U 457/14, Sąd Okręgowy w Tarnowie podał też, że przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury nie uwzględnia się lat kalendarzowych, w których ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników (art. 15 ust. 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (por. wyrok SN z dnia 9 lutego 2010 r., I UK 274/09, OSNP 2011/15-16/213), w związku z czym okres ten nie mógł zostać doliczony w/w do uznanych przez ZUS na terenie kraju okresów składkowych.

W tym miejscu wskazać jeszcze trzeba, że z istoty spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych wynika, że nowe okoliczności/dowody ujawnione lub powstałe po wydaniu decyzji organu rentowego uzasadniają wystąpienie z nowym wnioskiem o rozpoznanie sprawy, co skutkować winno kolejną decyzją organu rentowego, która następnie wskutek odwołania będzie poddana weryfikacji sądu pod względem zgodności z prawem (por. wyrok SA w Szczecinie z dnia 11.09.2013 r., III AUa 237/13, LEX nr 1441513).

Mając to wszystko na uwadze, stwierdzić należało, że zaskarżona decyzja

ZUS Oddział w T. z dnia 25.09.2014 r. jest prawidłowa.

Uwzględniając powyższe, na podstawie powołanych przepisów prawa oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd orzekł, jak w sentencji wyroku.